

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Disquisitionvm Magicarvm Libri Sex

Delrío, Martín Antonio

Mogvntiae, 1624

Qvæstio III. De amatorio maleficio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62472](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62472)

riculam munivisset; verumque illud omnino esse, quod illas cum telo multum via esset prosecurus, nec tamen assecutus. Et postea: Fere omnes criminis rei deprehensi, in Germania qua est ditioris Lotharingica, asseuerant concorditer, eam sibi à demonibus (modo ipsi per aliquot annos fuerint operati) penetrandarum aditum facultatem esse tributam: ut scilicet per quasvis angustias nullo negotio viam sibi faciant, in mures, feles, locustas, & alia huiusmodi pusilla animalia, prout usus postulat, contracti atque imminuti: intromissoque denuo priori forma restitui, si velint: ac tum commodum incipium peragere, quale superius est declaratum, scilicet illimendo eo primum per artus omnes, cui moliantur interitum, ne euigilet: tum firmiter ac valide os ei diducendo. ne potionem agitatione excludat: tandem venenum fatu illi: ingerendo admodum lucerna, qua sulphurea flamma euomat.]

QVÆSTIO III.

De amatorio maleficio.

Hήλιπα, receptissimum nomen, rarius ἀγώγικα, apud Epiphanium, & Charitesia, apud Irenæum Latine, ita vocant quicquid dicitur, fit, daturve eo fine ut in amorem quis, Venerisque furias pertrahatur. plurima huiusmodi philtra veteres nobis commemorarunt, ut in veteribus Glossis regularia, quod super regulis adolerent philtra Ioui stygiali, hoc est Plutoni, qui Numen illicium ad amorem putabatur, & hæc sacra stygialia, & Cocytia dicta, Virgilius in 4. Æneid. de Didone:

Sacra Ioui stygio, qua rite incepta parant. Cocytiorum mentio apud Ho-

A ratium in Epod. vbi Porphyrio dicitur Cupidinis sacrum, non quod eo veneris filius inuocaretur, subdit enim dicta quod inferis Dijs à veneficis fierent, sed quia sacrum amatorium. Multa simul complexus, apud Apuleium. Apol. 1. Lenius poeta,

*Philtra omnia undiq; eruant,
Antipathes illud quaritur,
Trochili, iunges, tæniæ,
Radix, herba, surculi,
Ipsiplices, bitortile,
Himnientium dulcedines.*

B ubi Ipsiplices, ut est in Glossarijs, ἀρόπλησθα φάρμακον, in Festo dicitur Ipsulices bractea in virilem & muliebrem speciem efficitur, quæ & Substiles eidem dictæ. Agnouerunt has & alij poeta, nam de his simulacris amatorum est illud in 4. Virgilij, Effigiemque (Æneæ) toro locat. Theocr. & Virgil. Pharmaceut: Iung. m. quam Langius ait à Germanis vocari. VVindals. VVasserth, Kuerdrommel: Latini Frutillam vocant: Hippomanes, laudant idem Theoc. Virg. Propertius: Remoram, & Sappen, Aristoteles, rana quoddam oscillum, Plinius. b Astiriten lapidem ex Æsopo, Hefichius Illustrius: sagittas ex hostili corpore Archelaus: Thallum seu termitem oliuæ valerius in Cyri, alia multa Lucianus in Dial. Bacchid. & Melitta. & ex recentioribus Martil. Ficin. l. 13. Theol. Platonica, Pomponatius de Incant. c. 8. & Cælius Calcagninus integro opere, de Amatoria Magia. Veteribus his videtur communis error, etiam nolentes huiusmodi philtris in amorem pellici posse: quem errorem mox discutimus. Prius videamus maleficia hoc in genere nostri æui: quæ nobis, omnium optime & exactissime, Grill

scriptor

criptor prodidit c. Amatoria (inquit) sortilegia, vel fiunt intra corpus, vel extra corpus (scilicet maleficiati.) In corpore communiter fieri solent per cibum, vel potum d. Et in his frequenter admiscunt (quod vix solent in hostili vel somnifero maleficio) Sacramenta Catholica Ecclesia, vt hostiam consecratam f, vel nondum consecratam, sed circumscriptam notis & litteris sanguineis: super qua dicitur, quandoque vnam, duas, tres, quinque vel plures missas, quibus celebratis, tradunt hostiam ipsam, non integram prout est, sed in puluerem redactam valde subtiliter, persona maleficianda, quam assumere faciunt in cibo sicut in menestra, vel in potu: eodem modo faciunt cum calaminta immixta alijs speciebus, & tradita, vt supra in cibo vel potu, ex quo dicunt illam esse naturam attractiuam & quod poterit cor & voluntatem absorbentis trahere ad amorem persona tradentis.

Sed omnes sunt nuga & demonis fallacia, &c.] & poltea, Bis aut ter habui in facto Sortilegos, qui, huic Sortilegio siue maleficio in umbentes, hostiam immiscuerant. vnum videlicet clericum religiosum, qui hostiam ipsam sacratissimam accipiebat, cuius partem ipse sceleratissimus, qui cupiebat amari, assumpserat, dicendo quadam verba satis turpia atque nefanda, qua hic referre non expedit: reliquam vero partem hostiæ, miserat ad ipsam mulierem, non in forma hostiæ, sed minutatim contritam & in puluerem redactam, sumendam in cibo aut potu. Iterum habui alium, qui hostiam nondum cōsacratam acceperat, & super illam circūcirca, cum sanguine annularis digiti, nonnulla verba satis turpia descripterat, deinde ipsam hostiam super altari deposuerat, hoc est super nudo lapide consecrato, sub linteamine tamen altari abscondita, & a quodam sacerdote rotunda conscientia super illa quandoque

A missas celebrari fecerat, certis orationibus ad eius propositum superadditis: deinde hostiam ipsam sumpserat, qua tamen non erat expresse consecrata, cuius partem alteram pro se assumpserat, alteram vero partem persona maleficianda tradiderat, redactam in puluerem, vt proxime dixi asserentes, vterque ipsorum, qui hostiam ipsam assumpserant, indissolubili amoris vinculo ad inuicem se colligandos, nihilominus nullum effectum apparentem vidi, nec percepi.

B Nec sunt adhuc duo anni elapsi, quod alium similem casum audiui, Roma accidisse, de quadam impudica muliere, in cuius copinis reperta fuisse duas hostias, super quibus ambabus erant descripta quadam verba sanguinea, &c. quas ipsa tenebat, vt asseruit, ad effectum tradendi cuidam alteri mulieri, ad instantiam viri, qui eiusdem mulieris amorem concupiscebat. Alius quoque nondum est annus elapsus, quod due impudica mulieres Romæ, quas vidi, & audiui, quas acceperant oleum baptismati, quo inunxerant sibi labia, dicentes hac verba (fides abrenuncio tibi, &c. & cum labijs illis sic inunctis osculata fuerant viros quosdam, causa captandi amorem ab ipsis, vt ipsa asserunt. Nihilominus demum omne experimentum fallax fuit, & suorum excessum condignas vidi luere pœnas. Aliud exemplum a triennio & citra in eadem Vrbe contigerat: quod quadam turpissima mulier acceperat, particulam cutis illius, qua infans indutus egreditur de vtero matris, quamprimum venit in lucem, illamque similiter super lapide nudo sacro absconderat, & super illa plures missas, numero quinque celebrari fecerat, eamque predictam postea assumpserat, & baptizauerat sub nomine persona maleficianda, cum aqua baptismatis & cœremonijs consuetis, deinde eandem in puluerem redegit, ad effectum tradendi persona maleficianda: tamen in

C

D

E

terim capta fuit, nec perficere potuit sortilegium, sed congruas sceleris sui luit penas.] Hæc ille, qui addere potuit, adeo nefarios etiam esse huiusmodi sortilegos, ut fæminæ viris sua menstrua, & viri (quorum vtrumque vix pudicæ aures tolerant) semen in cibum potumque alijs permixta, & certis verbis condita, præbeant, ut multorum constat confessionibus, stercore quoque & alia huiusmodi excrementa, ut Sprengerus tradidit. Prosequitur deinde Grillandus dicta sua, inquiens, Extra corpus autem siue extra intestina sunt maleficia amatoria per aliquas mixturas compositas ex herbarum folijs vel radicibus, metallis, reptilibus terræ, plumis intestinis membrisve, auium, piscium, vel animalium, aliarumve similitum rerum naturalium. Adde, maxime expetere, vel capillos vel unguium præfegmina, vel fasciam, vel quid aliud vestimenti quod solitum tangere corpus maleficiandi: aut, si nihil huiusmodi queant nancisci, vel epistola, vel quid aliud de illius domo.] & tunc adhibent certas ligaturas, quibus hac involuta consuunt in clamyde vel tunica maleficiandi, vel abscondunt sub capite lecti, vel inter plumas, vel materatiam, super qua ipse dormit, aut sub limine ostij, vel alterius loci, super quo ipse maleficiandus vir transiturus, aut mulier transitura sit.] Hæc ille particula d. q. 3. a. num. 15. partim q. 5. n. 3. ubi etiam addit sacrilegia quædam istorum.

Ipsi (inquit) sortilegi admiscunt sæpius in istis aquam benedictam. scilicet Fontis Baptismatis, aut communis amphora existentis in Ecclesia, aut oleum sanctum Baptismatis, Chrismatibus aut Extrema unctio- nis, ramos oliuarum benedictarum, ramos palmarum, candelas benedictas, sacros Agnos dei, thurabenedicta, cereos paschales & his similia. Quandoque autem capiunt aliqua ex reliquijs Sanctorum Martyrum, si ha-

A bere possunt, scilicet particulas osium, capillorum, vel vestium. Alij autem capiunt frustula quadam indumentorum sacerdotalium, aliorumque panniculorum benedictorum, quibus sacra mysteria venerantur, celebranturque, sicut camisia purificatorij, corporalis, tunicella, manipuli, amictus, stola candida, lapidus sacrari, mappa altari, patina, sudarij, calicis, & similia, & ista omnia, vel istorum partem admiscere solent in sortilegijs amatorijs, adhibitis eorum nefandissimis precibus & Diabolicis verbis, ad turpes libidinis actus, tot Sacramentorum, & aliorum sacrorum perpetrantes abusum.] Mox tubdit tertium quoddam genus sortilegijs amatorij, his verbis: Quidam ex his qui sunt expresso professione: deferunt quandoque imagines quasdam ad loca sacrificiorum, terra, vel cera, aut gemmarum, seu alia quavis mixtura confectas, illasque baptizant prius nomine persona maleficianda, sub deuotione & inuocatione diaboli, cum eisdem ceremonijs, quibus vt solent nostri sacerdotes in vero baptisate: & adijciunt quadam verba turpia & nefanda: quibus imaginibus quandoque aperiunt pectora, & ipsarum corda ingenti calore ignita reddunt: aut tantum detinent, quoad liquefiant, putantes quod eodem modo cor hominis maleficiandi similiter aduratur, seu mollescit, & obediens reddatur ad votum sortilegi, vel amantis.] Io. Salisb. li. I. c. II. Vulturicoli sunt, qui, ad effectus hominum immutandos, in molliori materia, cera, vel forte limo, eorum quos pervertere nituntur, effigies expriment, cuius illusionis in Pharmaceutria Virgilius meminit:

Limus ut hic dure scit, & hac ut
cera liquefcit

Vno eodemque igni, sic nostro
Daphnis amore.

a Grillan.
q. 3. n. 23

Nato quoque in libro Heroidum.

*Deuouet absentes, simulacra, ce-
rea fingit,*

*Et miserum tenues iniecur vr-
get acus.*

Qui locus etiam ad hostile malefi-
cium referri posset, de quo postea. Du-
plex enim magica deuotio fuit, vna
nostilis, qua mortem intendebant, al-
tera (de qua nunc sermo) erotica ab v-
traque, Papinio teste, Circe dicta *simu-
latrix*, & *μορφοπλα* à Lycophrone in Sa-
lisberienfi lubenter corrigere. *Vultri-
coli*, sunt & de hac *defixione* (sic deuo-
tionem vocabant) haud dubiè est illud
poëtæ veteris in Ciri,

*Inde Ioui generat magno frigidu-
la sacra,*

*Sacra nec Idæis senibus nec cog-
nita sacris,*

*Pergit Amycleo spargens altaria
thallo*

*Regis Iolchiacis animum defigere
vobis.*

Vt opinor Minois in amorem suæ
alumnae. Nam vt deuotio, sic *defixio*
duplex, & hoc puto velle auctorem
Glossarij his verbis: *Defixiones* *νυχο-
μα* *ντράκα* κατὰ *δεσμοί*. primum ad diras
referendum, posteriùs ad vincula &
nexus amatorios, & corrigo *defixiones*,
qui à defigendo non defingendo. pa-
ter ex Plinio lib. 28. Histor. cap. 2. &
Cicerone lib. 2. de legibus. Vt pluri-
mum vtuntur hodie in amatoria defi-
xione pergamo virginea: quam cõ-
ficiunt ex cute pueri recens nati, & an-
te baptismum mortui, vel abortiui, in-
scriptâ characteribus & verbis magicis:
cuius miram potentiam atque efficien-
tiam nugatur magi recentiores, a & e-
xemplum suggerit Leloyher. b Vte-

A bantur & olim funibus quibusdam &
ligaminibus, de quibus nos postea.
Grillan. præterea rationem inuestigat,
cur ad amatoria dumtaxat abutantur rebus
sacratissimis & multis responder, qui vult
eum legat. Hodierno tempore, etiam
ad hostile veneficium, buffones, bapti-
zant, & eis (quod horresco cogitans)
venerabilem Eucharistiam exhibent
deglutendam. Sic nimirum quotidie
deterior fit mundus, & homines in
grauiora hoc sæculi sine scelera præci-
pitantur. de amatorio philtro miracu-
lum narrat, publica fide & multorum
sæculorum continua attestazione con-
firmatissimum, Thom. Bosius, Ora-
torij presbyter; cuius opera, quam
hæreticis odiosa, tam Catholicis utilis
fuit: is ergo de notis Ecclesiæ, c Nonum

B miraculum (inquit) contigit Ausidi in Pi-
ceno. Siquidem anno 1273. quadam mulier,
cum sumpsisset ore Eucharistiam, non deglu-
tijt, sed seruata cum seculum detulit, vt illa vte-
retur ad amorem mariti: conciliandum sibi
per veneficia. Quamobrem, sic malis artibus
edocta, super prunas in regula repositam pro-
iecit: quo facto (mirabile dictu) cepit Eu-
charistia aperissime in carnem conuersa
sanguinem latè emittere, ita vt prunas ex-
stinxerit, neque cohiberi potuit cruorù e-
ruptio, donec canduerunt carbones, quamuis
mulier nihil non egerit iniiciendo cinerem,
puluerem, ceramque apponendo. Tum nouo
euentu attonita, linteæ regulam cum carne
diuina & sanguine inuoluens, stabuli pro-
pinqui Hercore infodit. Latuit res annos
septem, quamuis aliquot mirabilia euene-
rint, quæ videntur nasci, alios qui-
dem latebat, mulierem non ita, facti ac sce-
leris sui consciam. Is exaltis, illa tandem a-
peruit rem gestam. Sacerdoti, qui cum se-
co contulisset, reperit intactam carnem san-
guinemque recentem, linteumque illa sum-
miraculum patefactum, cunctisque diuulga-
tum, ex omnibus locis innumeros ad sui spe-

b lib. 1. de
spectris
capit. 5.
C

cl. 14. c. 7.

C

D

E

Et aculm...

Et aculum commouit, & commouet adhuc post annos tercentum & sexdecim. Vistur enim caro, vistur sanguis vitreis ampullis inclusus, ad tantam rei memoriam sempiternam, neque post tantam temporum spacia quicquam ex ijs est correptum aut tabefactum.] En quo pacto Deus tam manifesto miraculo nefarium muliercule sortilegium inhibuerit. Sed nunc videamus, quæ vis huius sortilegij amatorij,

SECTIO II.

d Legist. in d. s. ad ic. & d. s. qui abortionis. Azon. tit. C. de ma. fic. & mathe. Oldra. cõ. lil. 210. Godefr. & Ange] in l. coru. C. de ma. fic. Alberic. rub. C. de hæ. et. Vita. ca. 8. de ma. l. Gril. d. q. 3. 21. p. 15. Triaq. d. l. 13. & tract. de pæn. mi. au. petr. loyer. d. c. s. Ant. Guibert. Menoch. Clari. Fa. rinac. & aliorum. Canonist. vero vt Hostien. in sum. de

Dico primo; hisce philtris volunt as nullius cogi potest, ad quæ non vult amandum; sed bene potest imaginatio perturbari, humores concitari, & totum corpus interius quasi accendi, adeo vt quis, damone varijs tentationum illecebris interius certante, astro quodam libidinis vexetur, & sic vehementer trahatur ad desiderium carnalis copula cum aliquo in genere, quod si tum temporis maleficius amator accedat, & artibus, quibus solent muliercula capi, eam instanter urgeat, vel demon de illo vno tam assidue memoriam & phantasmam moueat, exhibendo speciem circumstantiarum, propter quas amore dignus videatur, & subtrahendo eas, qua indignum redderent: facile fit, vt in nassam pradacadat.] Atque hæc est ratio & modus, quo per ista diabolus solet decipere: vulgus autem nequit distinguere inter actiones voluntatis, & motus concupiscentiæ, imperusque portionis inferioris. Vnde non oportet credere ijs, qui quæue causantur coactionem voluntatis, verè enim nolendo volunt, & vellent abstinerere, sed volunt peccatum committere.

Hæc sententia communis est Iurifconsultorum & Theologorum, e probatur primum, Leorum. C. de malef. & Mathemat. vbi Constantin. Imperat. ait, aut pudicos annos ad libidinem de-

A flexisse intelliguntur: non (ait) coegisse, sed ait, deflexisse: ideo, si lex Rhemia vigeret, VVierus hic non effugeret frontis inuisionem, nimis quam manifestò imperatoriam sanctionem calumniatus.

B Secundo probatur ratione, quia multa sunt pharmaca, quæ vim habent naturalem turbandi humores, irritandi semen, excalefaciendi totum corpus; & si nullæ res tales inuenirentur, posset dæmon rebus, quibus vellet, vt, tanquàm signis conuentis, & deinde iuxta pactum ipse per se, & turbationem, & flatulentiam, & prurimum, & calorem in corpus inducere, simulque personæ certæ importunam suggestionem imaginationi, quasi valde dignæ amari, objicere; & sic in huius amorem inlectere posset; sed volentem tantum. Nam in voluntatem, propter arbitrij humani libertatem, nulla dæmoni iurisdicção, nulla coactio competit: quæ omnia superiori libro probauimus, q. 24.

C Tertio probatur exemplis, vt Marci Antonij Triumviri apud Plutarch. & alterius, de quo Cleodemus apud Lucianum; vt Marci hæretici & Magi, apud D. Irenæum: puellæ adductæ ad S. Hilarionem, apud D. Hieron. Iosaphat Regis & Thedæ magi, apud Damascenum, in vita balsam. Iustinae & Cypriani magi, apud Nazianzenum & Nicephorum, (de quo consule Pamel. in vita D. Cypriani) vt etiam hæretici cuiusdam apud D. Epiphani. qui, quod paulo antè exempli narrationem, dixerat à Mago coactas mulierculas; id intelligendum, de vehementi persuasione & forti inclinatione, non de necessitatis absolutæ coactione. Valentianiani quoque Imp. apud Procopiũ lib. 3. de bello Vand. Marcellinæ apud Gregoram lib. 3. stratidis cuiusdam apud Calchondylam lib. 2. Item probatur Hi-

D **E**

mag. s. quã sciatiam Antiaz rubi, de soril. Ancatan. in c. ex arum, & Abb. c. in tabulis eod. tit. id. Ancar. in c. accusat. s. sane de hæret. in 6. Squilla cent. deo de Can. c. 8. T. in c. 6. p. fortianus 33. q. 1. D. d. Tho. & S. Bone & Palud. in 4. d. 34. Spreng. Malle-pa. 1. q. 7. Caltri. de iust. hære. p. c. 5. Mich. Med. l. 2. de recta in Deum. fid. Ange. silu. Ro. sel. Fun. Caer. Graffus. & alii S. mista. Bins. in d. leorum. q. 1. Ang. & alii omnes quod scit & ex medicis in reg. libell. de Phil. tris Ican. storia Bekellus.

Plutarc
in vita Ma
Ant. Lu
cia. in Phi
lofede.
Irenz. l. i.
c. 9. D. H.
er. in vita
S. Hila.
Greg. Na
ziãz. orat.
19. in lau
Cyprã. &
Niceph.
1. c. 27. E.
piph. h. i.
to. 2. con
ua hãref.
Ebionita
D. Greg. l.
1. Dial. c.
4. Nicet. l.
4. histor.
1. 3. in E
pist. ad E
phefc. 6.
g Super. c.
3. Nahum
4. Calsian
coll. 7. ca.
32. Ofez
4. v. 12.
Baruch.
3. v. 42.

floria Basilij Pseudomonachi & iuuen
culæ monialis, de qua D. Greg. Magn.
egit; item Sceleri Sethi, de quo Nicetas
flegite illa accuratè, & inuenietis inie
ctam propensionem, sed defuisse neces
sitate parendi.

Quartò probatur auctoritate SS. Pa
trum, vt omittam Epiphan. Irenæ. &
duos Grego. iam citatos: probatur au
thoritate Arnobij lib. i. contrã Gentes
D. Hierony. dum docet quosdam dæ
mones amoribus & amatorijs canticis
deseruire; & alibi maleficia contendit
vim habere, vt amemus quæ odisse de
beremus; & detestemur, quæ nos ama
re decuisset. h. Calsianus quoque, Incent
tores, ait, libidinum atque luxuria quosdam
spiritus esse propheta commemorat, Spi
ritus, inquit, fornicationis decepit eos, &
fornicati sunt à Deo suo.]i non. quæro,
an rectè explicet dictum Olee; sed
quid senserit ipse, id aperte testatum
alfero.

Denique probatur S.S. locis esse ali
qua huiusmodi maleficia. Nahum. 3.
v. 4. Propter multitudinem fornicationum
meretricis speciosa, & grata, & habentis
maleficia: quod de his rectè noster
Fran. Ribera fuit interpretatus. Apud
Baruch. in epist. Ierem. nisi fallor,
mentio habetur maleficij amato
rij concremationis, verba sunt ista;
αἱ δὲ γυναῖκες περιδέσονται σχοινία ἐν ταῖς
ὀδοῖς ἐκ ἀδύτων, δουλώσασιν τὰ πτόρα. ὁ
ταὺν δὲ τῆς ἀδύτων ἐπαλξομένησα ὑπόσιν ὁ
ταὺν πτόρα πορευομένην νομιμὴν, ταὺν πλοσίων
ὀνειδίσει, ὅτι οὐκ ἤξεῖλωσα, ὡσαύτως αὐτῆς, οὐκ
τὸ σχοινίον αὐτῆς διεπρήσθη. Qua vulgatus sic
vertit: Mulieres autem circumdata funibus
in vijs sedent, succedentes ossa oliuarum.
cum autem aliqua ex ipsis, attracta ab ali
quo transeunte, dormierit cum eo, proxima
qua exprobrat, quod ea non sit digna habita,

A sicut ipsa, neque funis eius diruptus
sit.]

Qui locus insignis, adhuc densis ob
fidentur tenebris, ignorantia antiquita
tis. Vnam eius partem, quæ de funicu
lis est, nobis Herodotus clarissime ex
ponit. libro primo, vt habet versio Lati
na (Græco nunc exemplari careo) in
hæc verba: vna iisdem Babylonis lex est, o
mnibus modis execranda. Nempe omnibus
mulieribus indigenis commune est, semel in
vita ad Veneris templum desiderantibus, cum
externis viris consuetudinem habere. Cate
rum cum pleræque sint diuitiis tumentes, quo
suis copiam facere reculent, hæc vehiculis ca
meratis subuectæ, pro templo consistunt, re
lictæ interim à tergo magna famulitii tur
ba. Pleraque etiam hunc in modum faciunt,
ad templum Veneris sedent, nodis, corollisq;
tempora reuinctæ, è quibus dum alia seorsum
abeunt, alia regrediuntur. Nam diuerticula
vndecunque sic funiculis distincta aditum
præbent externis ad mulieres illas, quam
cuique libuerit diligendam. Porro cum semel
illic confederint, non prius domum regre
diuntur, quam hospitum aliquis, pecuniam
mulieri in sinum iniecerit, & cum eadem à
fano seorsum abducta rem habuerit. Hospitem
autem illum, qui pecuniam obtulit, dicere o
portet: anti ego tibi Deam Mylittam implo
ro. Mylittam enim Assyrii Venerem appellat.
At vero pecuniam illam, quantum acunque sit,
non est fas reuicere, siquidem in sacrum con
uertitur vsus. Neque mulieri etiam per
mittitur hospitem aliquem repudiare, sed
quicumque is est, qui pecuniam obiecerit pri
mum, hunc illa sequitur citra delectum. Po
stremo vbi iam congressa fuerit cum exter
no mulier, Dea expiata, domum reuertitur.
Iam, qua forma sunt elegantiore, citius (vt
par est) expediuntur: qua vero deformes,
diutius coguntur desiderare pro templo, ante
quam legi faciant satis.

C
D
E
Fit que interdum, vt vno atque altero an
no, aut etiam triennio, atque diutius expe
ctare

ctare

stare oporteat miseris. Alicubi, nempe in Cypro, similis quadam lex est.] Hactenus Herodotus, ex cuius narratione facile intelligas, quibus funiculis circumdata dicantur; & quis funis disruptus: nempe is qui semitam ad illam faciebat; nā discedens hunc disrūpebat, vel hospes, vel ipsa fœmina: sed & illud intelligitur: vltimo loco, cum obijcit funem non disruptum, deformitatem exprobrari, quod eas mortalium nullus cubili dignetur. Quare retracto, quæ olim hac de re publice Louanij dictaui, ea referens ad nodos, & ligamina amatoria, de quibus egere veteres poetæ.

Virgil. Eclog. 8.

Terna tibi hæc primum triplici diuersa colore.

Licia circumdo, terq; hæc altaria circum

Effigiem duco.

Nempe amati simulachrum. ligabant conceptis verbis, vt apud eundem:

Necte tribus nodis ternos Amarylli colores,

Necte Amarylli modo, & Veneris, dic, vincula necto.

Valerius, in Cyri, addit & aliud, in sinum dispuere ter:

Terque nouena ligat triplici distincta colore

Fila, ter in gremium mecum, inquit, despue virgo,

Despue ter virgo, numero Deus impare gaudet.

Memesianus, Eclog. 4.

Hæc eadem nobis, quæ versicoloria fila,

Et mille ignotas Micalæ circumtulit artes.

A Erant hæc fila, vt plurimum, lanea, & rhombo torquebantur, vel deuoluebantur ab orbe, vel glomo: Propertius, lib. 3.

Improbæ non vicit me moribus illa, sed herbis:

Staminea rhombi ducitur ille rota

Illum turgentis rana portenta rubetæ,

Et lecta è sectis anguibus ossa trahunt,

Est strigis inuenta per busta iacentia plume.

Cinctaque funesto lanea vitta viro.

Hoc est vitta lanea suspendiosi: quod & ipsum magicum. Et lib. 2.

Deficiunt magico torti sub carmine rhombi.

C De trina disquisitione Tibullus, Eclog. 2.

Hæc mihi composuit cantus, quis fallere possis,

Ter cane, ter dictis despue carminibus.

Sed ad rem, magicum mysterium, cuius meminit Ieremias, & à quo populum Dei dehortatur, est adoletio, τριτόρον, de cuius vocis significatione non omnino res certa, nam ceteri vertunt, *furfures*, noster verò, *ossa oliuarum*, inter quæ quid melius & fidelius versum, certius defini posset: si Hebræa illa epistola exstaret, nunc de Græcæ vocis significatione decisio pedit. Puto non vnam esse significationem huius vocis. Hesychius, τριτόρα τῶν σιτωῶν κριτῶν φλοῖα: sane huiusmodi tritici vel hordei furfures, siue pelliculas, quæ molendo secernuntur (sic etiam Dioscorides & Theophrastus usurpant) succendi solitos in veneficio

oliuarum carnes, siue cutim (nam in his oliuis cutis potius quam caro) sed solidas oliuas cum nucleis offeis adolebant: nimirum duritiam illam sibi inuisam hoc pacto mollituræ, & corda ferrea amore liquaturæ. Si *surfures*, vertas, perit elegans ista mysterij magici analogia. Verisimile est cum ista vrerent addidisse, quod solemne reperio: sic se ossa hospitem vrere, vel in hospite suo hæc se adolere: vel precari, vt sic hospites earum amore torrentur: quæ omnia Virgilius & Theocritus poluere. Demum sic adusta & in cineres redacta spargebant in ventum iacta trans caput. Theocritus:

*ἀλλ' ὄφρα τοι πρῶτον ἀνέχῃ τένετρον, ἀπὸ τῆς
πυρός*

Farina primum, igne liquefcunt, sed disperge.

Virgilius:

Fer cineres Amarylli foras, riuoque fluenti

Transque caput iace.

Sed hæc satis vel nimis, de loci Baruchi explicatione, quæ si probetur, bene erit: sin, meliora expecto. Et oportune post annum quartum quintumve postquam hæc à me primum edita, vt in Hispaniam redij, ostensus mihi liber singularium hominis è nostris eruditi, & industria singularis Martini de Roa, qui lib. 3. cap. 9. & 10. fufe in hunc Baruchi locum disquirat, dissentit in nonnullis. nam c. 9. funes hos putat esse, *Zonas iunceas*, meretricum vilium insignæ. hoc nõ conuenit cum Herodoti verbis, qui (vt ego) exponit de funib. quibus lectulũ suum cingebant, & quod addo de illis autæa vel centones suspendebant, ita cellam suam à cæteris quasi domunculam diuidentes. Deinde funiculi ructionem putat esse idẽ quod apud

A veteres zonæ solutionem. Verum hoc in meretriculis locum nõ habet. nam virginum hoc proprium erat in primo congressu, iuxta illud quod zonam posset soluere virgineam. res nota, non pertinere ad quemuis coitum. Bene quod idem cap. 10. illud de iunco & zona quoque retractat, & funiculos capit, vt dictum debere. Recte autem docteq; probat funiculorum ructionem intelligi de tẽtorij seu tabernaculi ablatione, sicut Iere. 10. 20. Nam post coitum redibat domum mulier, iam lege soluta. Quæ interpretatio cum sit & simplicissima & accommodatiss. miror cur mos quasi deserens, tertiam delicijs amatorijs, & sectorum nodis florumq; corollis addiderit, quæ mea sententia nec Herodoto, nec Barucho consentanea est. Attigerant hunc locum Gueuara in Habac. & Perer. in Daniel. sed attigerant, vel potius insinuarant, quam interpretati. Roæ liber mihi non visus, nisi diu post primã editionem meam: post quam etiã plus anno editus. Potuere eosdem scriptores legentibus, eadem in mẽtem venire. Hinc patet, vel iuxta hanc primã concl. nostram intelligendum Burchardum: vel errorem subesse eius sententiæ, lib. 10. cap. de arte magica cap. vii.

E Sit secunda conclusio quæstionis, hæc philtre & menti & corpori vt plurimum valde noxia sunt.] Nota minus esse noxia, quæ non dantur intus sumenda, quia si per nudas incantationes facta, vt plurimum solum nocent menti: si per illigationes aut contactum extrinsecum, etiam corpori solent nocere, si habeant venena mala admixta, quod in his non frequens: si vero dentur in potum & cibum, solent vt plurimum valetudinem vehementer

menter

menter debilitare, & de statu mentis deijcere. quia eorum ingredientia solent esse admodum periculosa: ut fluores menstrui, sperma (ut patet ex vetustis libris Pœnitentialibus) cerebrum felis, vel asinini pulli, vterus hyene, virga lupi, remora, ossa rubete, scinci, & præ cæteris (quod vocant) Hippomanes: quod est triplex, ne quis fallatur: vnum cuius mentio apud Theocritum, in Pharmaceut. tradit esse plantulam quandam Arcadię: alterum, quod vt canit Tibull.

Virus cupida stillat ab inguine equa.
& Propertius.

Hippomanes fœta semina legit equa,

Qualis est suum apria: tertium, pellicula quæ reuellit a fronte pulli equini recens editi, cuius odor equas in furorem redigit, de quo Aristoteles a. Plinius, Columella, & Virgil. & alij. Quam hoc noxium sit docet interitus Caligulæ, qui mortuus, cum ei Cefonia hoc potadum porrexisset, vt narrat Ioseph. b. & Suetio. & Iuuen. eo respexit: *Vt auunculus ille Neronis:*

*Cui totam tremuli frontem Cefonia
pulli*

Infudit: & mox vt est in 4. M. S. libris,

Tanti partus, equa quantum vna venefica constat.

De cunctis autem philtis Ouidius prudentissime:

*Nec data profuerit pallentia philtia
puellis,*

*Philtia nocent animis, vimque furoris
habent.*

Euseb. testatur his Lucretium poetam primo demetatum, deinde furoris impatientia seipsum interemisse. de Lucullo prodidit Plutarchus, his eum primo actum in furorem, mox etiam interemptum e. de quodā similia nar-

A rat Aristot. *Virgo illa incantata à Basilio* (vt ait D. Greg.) *febricitare incepit, & vehementer anxari, magisque vocibus cum stridore clamare. Modo moritura sum, nisi Basilius monachus veniat, & ipse mihi per sua curationis studium salutem reddat.* En verba mente captæ, & corpore languentis. Illa vero, de qua D. Hier. scribit, postquam amator, magicis artibus instructus, ac Aesculapij sacerdotibus, redijt, & subter limen domus puella tormenta

B quædam verborum & portentosas figuras sculptas in aris Cyprij lamia defodit: & ilico amore insanire virgo, & amictu capitis abiecto rotare crimen, stridere dentibus, inclamare nomen adolescentis: in ignitudo quippe amoris eam in furorem verterat. De tribus ordine Abbatibus, successiue ab eadem fortitaria toxico amatorio necatis, lego apud Spreng. de Frid. duce Austriæ, electo rege Romanorum quem Lud; Bauarus vicit, auctor est Cuspianus: de Stephano quodam equite Neapolitano, Anton. Panhormita: de puella, cui amator membranulam inscriptam in sinum iccerat, & narrationem, & iudicium nobis proponit Pet. Leloyherius: quare cum tam noxia soleant esse philtia merito

C Athenienses Temniam sagam morte mulctarunt d. & nimis laxi fuere Areopagitæ, cum alteri, mortuo eo qui acceperat e. ignouerunt: prudentissimeq; iura ciuilia: quibus seqq. pœnæ receptæ: de quibus, quo ad praxim acturi sumus fusius, lib. 5. Sct. 16. nunc breuiter. Si præbes amatorium quid, non adhibuit magicam superstitionem, nec mors secuta fuit: pœna relegationis & damnationis in metallum olim puniebatur f. hodie iudicis arbitrio extraordinarie punitur g.

D Quod si mors fuerit secuta, quam vt plurimum sequi tradidit Hippolytus

care. in Lucul. Arist. in Magn. Moral. D. Greg. d. c. 4. Hier. in vita D. Hier. Spræg. part. 1. q. 7. Caspini. in Ludo. Bauaro. Ant. Panhorm. lib. 4. de reb. Alfon. i. Per. Leloyher. lib. 1. spe. 1. 5.

d Demost. contra Aristogitonē. c. Arist. l. x. Mag. Moral. c. 17.

f d. s. qui abortionis. g Menoch. de arb. iud. ca. 358.

Binsfeld.
in d. l. eo-
rum. q. 3.
b. in l. eius-
leg. Corin-
de scar.
dem. D. ad
c. libr. 5. re-
cept. ser. i.
tit. ad leg.
Corn. de
scar.
d. libr. 1. q.
iur. ca. 16.
num. 1.
c. l. nemo
aruspicum.
Et ibi Dd.
C. de ma-
lef. Et ma-
the. Et sic
intell. Me-
noeb. de
arbit. cas.
388 nu. 5.
farg. l. 1. §
ex Sena-
ruse. D. a.
leg. Corn.
de scar. Et
ibi Bar. Et
Maroch.
d. cas. 3. §.
num. 7.

de Marfil. Insignis Criminalium iudi-
ciorum tractator b. tum, si ob malum
finem præbuit philtum (utpote cau-
sa abortus, vel illiciti amoris) siue tum
adhibita sint artes magicæ siue non,
mortis reus censetur, ex communi
sententia iuris interpp. *argum. d. §. qui
abortionis*, quod & olim prudentum
opinione receptum Iul. Paulus tradi-
dit c. neque id acerbum debuit videri
Antonio Guiberto d. dignum enim
plane supplicio malus adeo animus,
sini improbissimò, per summum peric-
ulum & pessimum exemplum stu-
dens. Quod si non dedit ob malum fi-
nem, sed bonum (ut puta ad arcendam
fœminæ sterilitatem, ad cõciliandum
mariti animum à se immerito aliena-
tum,) tunc si accessit ars magica, ad-
huc punienda est audacia lethali sup-
plicio capitale est enim his uti artibus
est vero non adhibuit quicquam ma-
gicam, sed naturalibus vta fuit, quæ
putabat non nocitura, extra ordinem
nitius punienda est, citra mortem.
Hæc verò, si desit hærelis suspicio: hæc
accedente, quid dicendum, videbi-
tur. d. feci. 16.

Hum. nam vindictam præuenit a-
liquando diuina ultio. Siffridus pres-
byter, in Chron. suo narrat ann. 1260.
accidisse, ut adolescens quidam in Mis-
nia, ut suis potiretur amoribus, à Mago in
locum adiuam desertum deduceretur: cui
cum spectum, puella illius quam amabat
imagine, per malefici incantationes se ob-
tulisset: amator ille perditus, manum ei
porrigens, à malo demone parietibus allidi-
tur, & miserabilem in modum necatur:
qui eius quoque cadaver tanto in Magum
impetu proiecit, ut semianimis longo tem-
pore iacuerit.]

Inunc & animam committe igni-
bus doloso hoc pulueris magici man-

A telio conte&is. Nonne potius audi-
endus Phocylides: qui cecinit, omni-
no fugiendas amatorias incantatio-
nes & philtura: idque verum, etiam
quoad coniuges, quia etiam si concili-
arent amorem (quod nunquam vel
raro contigit) tamen semper, ut mini-
mum, reddunt debilem, attonitum,
& mentis emoræ: quemadmodum
B piscibus (acuta & apta est Plutarehi g
similitudo) accidit, qui nõ retibus vel
hamis, sed medicamentis capiuntur.

SECTIO III.

R Estat de remedijs videamus. &
constat, ex dictis, inutilia esse an-
tidota contra philtura, & remedia illa
Gentilium: quæ per incantationes aut
lustrationes quasdam fiebant: quæ
Christianis etiã profus illicita sunt.
C Virgil. 4. Æneid.

*Hæc se carminibus promittit soluere
mentes*

*Quas velit, astutis diras immittere cu-
ras.*

vere dicit. *promittere*, nec enim præsta-
bat. Tibullus lib. 1.

*Quid credam? nempe hæc eadem se dixi
amores*

*Cantibus aut herbis soluere posse
meos.*

*Et me lustravit redis, & nocte sere-
na*

*Concidit ad magicos hostia pulla
Deos,*

E *Non ut totus abesset amor, sed mutus
esset,*

*Orabam: nec te posse carere ve-
lim.*

Putabant enim his lustrationibus
alterutrum euenire, vel ut amore libe-
rarentur, vel votis potirentur. Neme-
sianus, inducit pastorem quærentem
hæc omnia sibi in casum cecidisse:

Quid

Quid prodest quod me peregrini mater
Amynta

Ter vitis, ter fronde sacra, ter thure
vapore.

Lustrant, cineresque auersa effudit in
annem,

Incedens viuo crepitantes sulphure lau-
ros,

Cū sic in Meroen toris miser ignib. arsit:

Virtas intellige funesti viri, vt di-
ctum superius. Omisit & aquæ asper-
sionem, de qua Propert. lib. 3. loquens
de amore:

Quod mihi non Patrij poterant auerre-
re amici,

Eluere aut vasto Thessala saga ma-
ri.

Putauit vir doctus etiā ebris & la-
minis vlos pro periaptis contra magi-
cas deuotiones (quod nō negandum)
& probat his Arnobij verbis, *Aduersus*
ictus noxios & venenatos colubrarū mor-
us remedia saepe conquirimus, & protegi-
mus nos laminis, Psyllis, Maris ventibus,
aliisque institoribus, atque planis] sed
fortassis illic pro laminis, corrigendū,
lamidū (vt olim Franc. Bentius noster
censuit) qui autem, *Lamida*, docuit Pe-
trus Victorius lib. 13. variar. lect. c. 15.
nempe aruspices nugacissimi.

Hanc secuti opinionem gentilium
videntur, non Eunapius modo, in *vita*
Edesi, de illa quam magus Philome-
tor. in amorem pellexerat, magus ye-
ro Maximus amore soluit; & Plin. sed
& Pōponat. homo male Christianus.
Opus est antidotis distinctione, si na-
turalia tantum sunt medicamēta, ma-
niam purgantia & ardorem libidinis
temperantia (vt agnus castus & hu-
iusmodi) dummodo noxia non sint E
valetudini, licebit eis vt. 2. si vero du-
bitetur num insit illis vis naturalis, an
vero sint mere superstitiosa remedia;

A tunc iis abstinendū. tale quod de Scy-
thica seu Promethæa herba refert Pro-
pertius; quod de insperso corpori pul-
uere, in quo se mula volutauerit, vel
hirci vrina bibita, vel rubeta in corio
pecoris recentis alligata, & de virga
lupi Plinius & Pōponat. h tradidere.

3. si moraliter improba sunt remedia,
plane vitāda & vetita sunt, tale reme-
dium Crateris apud Laertium, scil. sui
suspendium; talia Rasis ac Pauli Ægy-
netæ licentiosa balnea, tripudia, com-
messationes, & quæ sequi solent dete-
riora: tale etiam illud Faustine, quo v-
sus M. Antonin. Philosophus; qui gla-
diatorem eius adulterū occidi iussit,
& illam incedere inter caput & col-
lum. Quarto si sit admixta superstitio

B tunc pertinent ad vanam obseruan-
tiam, de qua 2. p. huius libri agendum, si
vero dæmonis pactū interuenit, per-
tinent ad dæmoniacam Magiam, de
qua dictum, lib. 2. Quinto optima
sunt remedia Christiana, tum illa quæ
contra cuncta maleficia vim habent,
Ecclesiastica; de quibus agendum, lib.
17. tum etiam quædam moralia, qui-
bus caro maceratur & concupiscētia
domatur; vt opera pœnitentiæ, humi-
cubationes, cilicia, flagella, ieiunia:
his interdum etiā sub mortali, si ma-
gna necessitas, homines vti tenentur,
vt & aliis quæ partim in omittendo,
partim in committendo posita. In om-
mittendo, vt vitare conspectum rei a-
mata; & ocium, & alia libidinis irrita-
menta, de quibus optime Helinādus
differuit. k Vis extinguere libidinē:
(ait) amone ligna de igne si stridet in-
cendium ligna innumerabilia sunt,
potissima autem,

C Ocia, segnities, somnus, caro, femina, vi-
num,
Prosperitas, ludus, carmina, forma, puer.

D h Capito-
li Suidas.

k habes a-
pud D An-
ton lib. 6.
histo Sum.
tit 13. c. 6.
§ 4.

h Plin. lib.
28. 12. &
39. Pompo-
na li de in-
cantat. La-
ert. lib. 6.

De primo est illud SS. in desideris est
omnis ociosus. & Ouidii.

Ocia sitollas, perire cupidinis arcus,
Despectaque iacent. & sine luce fa-
ces.

De 2. dicit Martialis.

Queritur, Aegyptius quare sic factus a-
dulter?

In promptu causa est, desidiosus erat.

De 3. canit Dionysius Cato, in distych.
Moral.

Plus vigila semper, nec somno deditus
esto.

Nam diuturna quies vitiiis alimenta mi-
nistrat,

De 4. ait Apostolus: Bonum est non
manducare carnes,

De 5. ait Helinand. mulier dicitur à
molliendo, vt & malleus, quia sicut faber
per malleum mollit ferrum: sic diabolus per
mulierem, mollit & malleat vniuersam ter-
ram, D. Hieron. Ferreas mentes libido do-
mar. Claudian.

Ferrea laeuius mollescunt corda sagit-
tis.

De 6. Apostol. Nolite inebriari vino,
in quo est luxuria. Virgil.

Et Venus in vniuersis, ignis in igne furit.

De 7. Ovidius.

Luxuriant animi rebus plerumque se-
cundis.

Salomon in Proverbiis. Prosperitas
stultorum eos perdet. Diu. Augustinus:
Secunda res Sapientum animos fatigant:
plus obsuerunt Salomoni, quam profuerit
ipsa sapientia, contra aduersitas aliquan-
do retrahit à peccatis. Ideo ait Domi-
nus Osee 2. Sepiui aures tuas spinis,
vt semitas tuas non inuenires, & post ama-
tores tuos non curreres, Spinae sunt ad-
uerfa.

De 8. Iudi, nomine iocum intelligit
omnem, mœstitia enim libidini repu-
gnat, teste poeta.

Non solet in maestos illa venire tho-
ros.

De 9. carminis, nomine, omne me-
los musicum comprehenditur, siue
voce, siue instrumentis fiat. Elai. Cy-
thara, & lyra, & tympanum, & tibia,
& vinum, in conuiuiis vestris: hinc, &
opus Dei non respicitis. addit Helinand.
Difficile inuenitur aliquis lenis vocis &
grauis vita: quippe cum vocis lenitas
cantum desideret, vita grauitas plan-
ctum.

De 10. est illud.

Rara est concordia forma atque pudici-
tia.

& illud,

Lis est cum forma magna pudici-
tia.

De 11. ait Helinandus: Quantum
enim periculi sexus adfert in muliere,
tantum atas in puero, periculosa est a-
tas pueri, periculosior societas, pericu-
losissima vero familiaritas. Vnde legi-
tur in vitis patrum: Non habendam
familiaritatem, cum foemina, puero, vel
heretico. Haec tenus ex Helinando An-
toninus.

In faciendo consistunt; occupatio
mētis in curis grauioribus; cogitatio
mortis & inferni, lectio bonorum li-
brorum, preces ad Deum fusa, im-
plorata auxilia Beatorum, & Angelo-
rum, & maxime Beatissimæ Deipa-
ræ Mariæ: quæ, vt castitatis amantis-
sima, summo opere desiderat homines
hac spurci amoris lue liberare. Vtile
quoque frequenter meditari, non ex-
ternam illam, & perituram cito spe-
ciem, quæ fragilis, caduca, saepe
mendosa & fucata, & falsis tantum
lenociniis adumbrata: sed rimari co-
gitatione internam & profundiorē
corporis constitutionem, quid illa
fuit, antequam nasceretur? stilla se-

minis

minis spurci & olidi, quid nunc est? A
 faccus stercoreum. aufer cuticulâ pel-
 liculam, quid illa tetrius aut horri-
 bilius: quid cadaueri propius? ster-
 quilinium niue contextum albet. sol-
 uantur niues: *pax; pax naribus & ocu-
 lis;* clamabunt omnes, & diffugient;
 Niue fugacior est forma. non liqua-
 tur, sed vanescit. illam aqua excipit;
 hæc quid nisi deformitas & formido,
 qualis mormolycii? cum anima diffu-
 gerit, quid futura hæc siue Lais, siue
 Helena? esca vermium, cadauer pu-
 tridum, fœtens, tabe dissoluedum,
 ex cuius spinæ medulla serpens terri-
 bilis enascetur. Hoc amem, hoc de-
 peream! Narrat Suidas de Hypatiâ
 Alexandrinâ: eam cum consilio ne-
 quiret auditoris adamantis, importu-
 nam sollicitationem abrumpere: pâ-
 niculos ei suos, fluore menstruo ma-
 culatos, obiecisse: *Hoc (inquiens) est
 adolescens, quod amas: nihil autem pul-
 chrum.* Appa & Gela Foroiulienfis du-
 cis Gisulfi filie, carnis putridæ sub ma-
 millis positæ odore, suam defendere
 castitatem. Barbari enim natura ita
 fœtere Longobardorû mulieres opi-
 nati intactas reliquere. (*Annal. Boior.
 lib. 3. & Anton. Bonfin. lib. 8. Rerum Hun-
 garicar. Decad. I. Sed & Thom. Cantip-
 ratens. piium quendam virum, cum
 cogitationes importunas, cuiusdam
 mulierculæ, formosæ dum viueret,
 animo abigere non posset: sepulchrû
 narrat eius aperuisse, & amplexum
 cadauer tabidum, faciem faciei eius
 contaminatæ tabe, vermibusque im-
 posuisse, & in hoc fœtore volutarum
 ore: donec fœtor & horror, omnem
 libidinis memoriam superassent.*)

E
 Quâto efficacius hoc, illo ridiculo,
 & quod nisi præfata lectoris venia,
 nequit referri, quod Hieronymus

Cardanus præscribit: *eum, qui (sic ait)
 stercorea recentia amica in suo ponat cal-
 ceo, & calcem statim induat, amore libe-
 randum.* vtatur ille suo remedio. apa-
 ge has sordes. equidem tetro odore
 amorem cum fastidio commutandum
 crediderim, quamdiu fœtor durabit:
 post, nescio: nisi quis mentem simili-
 bus (quas dixi) cogitationib. muniat,
 armetque. His remediis cõtinentur,
 quæ ex Auicenna Niderius posuit b
 excepto sexto, quod ipsemet fatetur
 sepe non proficere.

a lib. 2. de
 varietat.

b li olim
 Formica-
 rii.

QVÆSTIO IV.

De maleficio hostili.

H
 Hostile, vocatur, quicquid in bo-
 nis animi, corporis aut fortunæ
 damnum infert, aut aptum est infer-
 re, aut idcirco adhibitum fuit à male-
 ficio vt inferret: primum actu, secun-
 dum potestate, tertium intentione
 huiusmodi est, quæ in his interueni-
 unt, vt plurimum sunt frigida, amara,
 noxia, & naturæ humanæ hominum-
 que salutis contraria: ideo, *venena ma-
 la,* vocari vult e Grillan. contra quam
 in amatorio, in quo censet, vt pluri-
 mum interuenire, res calidas, dulces,
 amœnas homini, & coadiuantes na-
 turalem calorem & potentiam luxu-
 riandi, & ideo à lege hæc vocari, *bona,*
 vel, *non mala venena,* quia non sunt
 instituta hominis necædî causa: d hæc
 perpetuo vera non esse, facile credet;
 qui præcedentem quæstionem accu-
 rate legerint. De præcipuis ergo hosti-
 lis maleficii generib. nunc agamus, &
 quia proluxa atque varia disputatio
 est, in suas sectiones eam
 partiamur.

A

c q 3 n. 25

d l. 3 s hæc
 aditæ D.
 ad l. Corn.
 de sicar.